

EUROPEES PARLEMENT

2004

2009

Zittingsdocument

16.2.2009

B6-0097/2009 }
B6-0098/2009 }
B6-0099/2009 }
B6-0101/2009 } RC1

GEZAMENLIJKE ONTWERPRESOLUTIE

ingediend overeenkomstig artikel 103, lid 4 van het Reglement door

- Claudio Fava, namens de PSE-Fractie
- Sarah Ludford, Ignasi Guardans Cambó, Adina-Ioana Vălean, Marco Cappato, namens de ALDE-Fractie
- Kathalijne Maria Buitenweg, Jean Lambert, Raül Romeva i Rueda, Cem Özdemir, Hélène Flautre, namens de Verts/ALE-Fractie
- Giusto Catania, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Jens Holm, Willy Meyer Pleite, namens de GUE/NGL-Fractie

ter vervanging van de ontwerpresoluties ingediend door de volgende fracties:

- ALDE (B6-0097)
- PSE (B6-0098/2009)
- Verts/ALE (B6-0099/2009)
- GUE/NGL (B6-0101/2009)

over het veronderstelde gebruik door de CIA van Europese landen voor het vervoer en illegaal vasthouden van gevangenen

Resolutie van het Europees Parlement over het veronderstelde gebruik door de CIA van Europese landen voor het vervoer en illegaal vasthouden van gevangenen

Het Europees Parlement,

- gelet op de internationale, Europese en nationale instrumenten op het gebied van mensenrechten en fundamentele vrijheden, en met betrekking tot het verbod op willekeurige opsluiting, gedwongen verdwijningen en marteling, zoals het Internationaal Verdrag inzake burgerlijke en politieke rechten en het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontterende behandeling of bestraffing van 10 december 1984 en de protocollen hierbij,
 - gezien het verslag over de vaststellingen van de Tijdelijke Commissie met betrekking tot het veronderstelde gebruik door de CIA van Europese landen voor het vervoer en illegaal vasthouden van gevangenen, alsmede andere verslagen en resoluties waarin deze kwestie ter sprake wordt gebracht, met inbegrip van de activiteiten van de Raad van Europa op dit gebied,
 - onder verwijzing naar zijn resolutie van 4 februari 2009 over de repatriëring en hervestiging van de gedetineerden van Guantánamo,
 - gezien de brief van zijn Voorzitter aan de nationale parlementen over de follow-up die de lidstaten aan het verslag van de Tijdelijke Commissie hebben gegeven,
 - gelet op artikel 103, lid 2, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat in het verslag van het Europees Parlement over het veronderstelde gebruik door de CIA van Europese landen voor het vervoer en illegaal vasthouden van gevangenen een reeks van 46 gedetailleerde aanbevelingen aan de lidstaten, de Commissie en de Raad is gedaan,
- B. overwegende dat sinds de goedkeuring van het verslag van het Europees Parlement, in de EU-lidstaten een reeks ontwikkelingen heeft plaatsgehad, onder andere:
- de verklaringen van de minister van Buitenlandse Zaken van het VK over twee vluchten voor buitengewone overbrenging van de VS met twee gevangenen aan boord die op het grondgebied van het VK zijn geland in 2002, alsmede de opstelling van een lijst van verdachte vluchten die aan de VS-autoriteiten zou worden toegezonden om de specifieke garantie te vragen dat deze niet voor een overbrenging zijn gebruikt, en de verklaringen van de premier hierover, de doorverwijzing door de Britse minister van Binnelandse Zaken aan de hoofdofficier van justitie van de zaak van de mogelijke "criminal wrongdoing" in het geval van de behandeling van de heer Binyam Mohamed en het feit dat over deze zaak geen relevante informatie kan worden verstrekt ten gevolge van het veronderstelde dreigement van de VS dat in dat geval elke verdere uitwisseling van inlichtingen zal worden beëindigd,
 - het besluit van de Poolse premier om openbare aanklagers documenten te overhandigen over CIA-vluchten en -gevangenis, alsmede de bevindingen van de Poolse aanklager

waarin wordt gesteld dat meer dan een dozijn CIA-vluchten de Szymany-luchthaven hebben gebruikt, hetgeen een bevestiging is van de vaststellingen van de Tijdelijke Commissie,

- de verklaringen van de Spaanse minister van Buitenlandse Zaken in het Spaanse parlement als opheldering van de door El País gepubliceerde informatie over militaire vluchten,
- nieuwe informatie in de pers met betrekking tot CIA-vluchten in Portugal met gevangenen tijdens de regering-Barroso,
- het feit dat sommige regeringen informatie die nuttig is voor de onderzoeken naar de overbrengingen, tot staatsgeheim hebben verklaard, bijvoorbeeld in Italië, waar het proces inzake de overbrenging van Abu Omar nu is stopgezet en een uitspraak van het grondwettelijk hof over de legitimiteit van het beroep op het staatsgeheim wordt afgewacht,

- C. overwegende dat de EU-commissaris voor Justitie, Vrijheid en Veiligheid op 3 februari 2009 in het Europees Parlement heeft verklaard een reeks acties te hebben ondernomen om gevolg aan de aanbevelingen van het EP te geven, inclusief een brief aan de autoriteiten in Polen en Roemenië om deze te verzoeken volledige opheldering over het veronderstelde bestaan van geheime gevangenschappen op hun grondgebied te verschaffen en de publicatie van een mededeling waarin nieuwe acties op het gebied van burgerluchtvaart worden gepland,
- D. overwegende dat buitengewone overbrenging en geheime detentie strijdig zijn met het internationale recht op het gebied van mensenrechten, het VN-Verdrag tegen foltering, het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden en het Handvest van de grondrechten, en dat de VS-autoriteiten deze praktijk momenteel herbekijken,
- E. overwegende dat degenen die in het kader van het programma buitengewone overbrengingen in sommige lidstaten zijn ontvoerd, door de VS-autoriteiten naar Guantánamo of andere landen zijn gevlogen met militaire en CIA-vluchten die vaak over EU-grondgebied zijn gegaan, waarbij in sommige gevallen ook tussenlandingen in bepaalde EU-lidstaten zijn gemaakt, overwegende dat degenen die naar derde landen zijn gebracht, in lokale gevangenschappen zijn gefolterd,
- F. overwegende dat sommige lidstaten de VS-autoriteiten hebben benaderd om de vrijlating en repatriëring te vragen van personen die het slachtoffer van een buitengewone overbrenging zijn geworden en die de nationaliteit van deze lidstaten hebben of voorheen op het grondgebied van deze lidstaten hebben verbleven; overwegende dat functionarissen van bepaalde lidstaten toegang tot gevangenen in Guantánamo of in andere detentiecentra hebben gekregen en deze ook hebben ondervraagd om hetgeen hun door de VS- autoriteiten ten laste werd gelegd, te verifiëren, waardoor zij het bestaan van deze detentiefaciliteiten hebben gelegitimeerd,
- G. overwegende dat in het EP-verslag en latere verklaringen is gesteld dat diverse EU-lidstaten betrokken waren bij of actief of passief hebben samengewerkt met de VS-autoriteiten met

betrekking tot het illegale transport door de CIA en het Amerikaanse leger van gevangenen naar en/of de detentie van deze gevangenen in Guantánamo en "geheime gevangnissen" waarvan het bestaan is erkend door president Bush – en bewezen door recent vrijgegeven informatie over de inwilliging door regeringen van Amerikaanse verzoeken om toestemming om over het grondgebied van een land te vliegen en door regeringsinformatie over geheime gevangnissen – en dat de EU-lidstaten een bijzonder deel van de politieke, morele en wettelijke verantwoordelijkheid voor het vervoer en de detentie van de personen die in Guantánamo en in geheime detentiefaciliteiten zijn opgesloten, dragen,

- H. overwegende dat de Amerikaanse Senaat de overeenkomst tussen de EU en de VS inzake wederzijdse rechtsbijstand en uitlevering, die door alle EU-lidstaten behalve Italië is geratificeerd, heeft geratificeerd,
- I. overwegende dat het besluit dat president Obama op 22 januari 2009 heeft gepubliceerd een grote stap voorwaarts is, maar dat noch de kwesties van geheime detentie en ontvoering, noch die van het gebruik van foltering er blijkbaar ten volle mee worden aangepakt,
 - 1. laakt het feit dat de lidstaten en de Raad tot nu toe geen actie hebben ondernomen, om opheldering over het programma buitengewone overbrengingen te brengen en gevolg aan de aanbevelingen van het EP te geven; betreurt het ontbreken van bevredigende antwoorden van de Raad aan het Parlement op 3 februari 2009;
 - 2. verzoekt de lidstaten, de Commissie en de Raad volledig gevolg aan de aanbevelingen van het Europees Parlement in zijn verslag over het veronderstelde gebruik door de CIA van Europese landen voor het vervoer en illegaal vasthouden van gevangenen te geven en samen te werken om de waarheid te vinden door onderzoeken te starten of samen te werken met de bevoegde autoriteiten door alle nuttige informatie vrij te geven en te verstrekken en door te zorgen voor effectieve parlementaire controle van de activiteiten van de geheime diensten; verzoekt de Raad alle relevante informatie over het vervoer en het illegaal vasthouden van gevangenen, waaronder in het kader van de COJUR, openbaar te maken; verzoekt de lidstaten en de instellingen van de EU met alle bevoegde internationale organen, met inbegrip van de VN en de Raad van Europa, samen te werken, en het Europees Parlement alle desbetreffende relevante informatie, verslagen van parlementaire onderzoeken en rechterlijke uitspraken te doen toekomen;
 - 3. verzoekt de Europese Unie en de Verenigde Staten om een intensivering van de trans-Atlantische dialoog over een nieuwe gemeenschappelijke aanpak voor de bestrijding van het terrorisme op basis van de gemeenschappelijke waarden van eerbiediging van het internationale recht op het gebied van de mensenrechten, democratie en de rechtsstaat, in het kader van internationale samenwerking;
 - 4. beschouwt de overeenkomsten tussen de EU en de VS inzake wederzijdse rechtsbijstand en uitlevering als een geschikt instrument voor legale rechtshandhaving en justitiële samenwerking in de strijd tegen terreur; is daarom tevreden met de ratificatie ervan door de VS-senaat en verzoekt Italië ze zo spoedig mogelijk te ratificeren;

5. is tevreden met de goedkeuring door president Obama van drie regeringsbesluiten over de sluiting van het detentiecentrum van Guantánamo, de ontbinding van de militaire commissies, de stopzetting van het beroep op foltering en de sluiting van de geheime gevangenissen in het buitenland;
6. wijst er evenwel op dat onduidelijkheid blijft bestaan met betrekking tot de beperkte behoud van de overbrengingsregelingen en van geheime detentiefaciliteiten, en vertrouwd erop dat er verduidelijkingen zullen worden verschaft met betrekking tot het sluiten en verbieden van alle andere geheime detentiefaciliteiten die rechtstreeks of onrechtstreeks door de VS- autoriteiten worden beheerd, in de VS of in het buitenland; herinnert eraan dat geheime detentie op zich een ernstige schending van fundamentele mensenrechten is;
7. wijst er nogmaals op dat slachtoffers van foltering overeenkomstig artikel 14 van het VN-Verdrag tegen foltering een afdwingbaar recht op verhaal en op een eerlijke en passende schadevergoeding hebben,
8. is tevreden met het komende bezoek aan de Verenigde Staten van de commissaris voor Justitie, Vrijheid en Veiligheid, het Tsjechische voorzitterschap en de EU-coördinator voor terrorismebestrijding van 16 en 17 maart, en verzoekt de EU-vertegenwoordigers de kwestie van buitengewone overbrengingen en geheime detentiefaciliteiten te berde te brengen, aangezien daarbij sprake is van een ernstige schending van het internationale en Europese recht op het gebied van de mensenrechten; verzoekt de Raad JBZ van 26 februari hierover een krachtig standpunt in te nemen, alsmede de kwestie van de sluiting van Guantanamo en de overbrenging van de gevangenen te bespreken, naar behoren rekening houdend met de EP-resolutie hierover;
9. verzoekt de Europese Unie, de lidstaten en de VS-autoriteiten om een onderzoek te voeren naar en volledige opheldering te brengen over de overtredingen en schendingen van het internationale en nationale recht op het gebied van mensenrechten, fundamentele vrijheden, het verbod op foltering en mishandeling, gedwongen verdwijning en het recht op een eerlijk proces die in samenhang met de "oorlog tegen terreur" zijn begaan, om de verantwoordelijkheid voor de geheime detentiecentra – inclusief Guantánamo – en het programma buitengewone overbrengingen vast te stellen, en om ervoor te zorgen dat deze schendingen in de toekomst niet meer voorkomen en dat de strijd tegen het terrorisme wordt voortgezet zonder dat mensenrechten, fundamentele vrijheden, de democratie en de rechtsstaat worden geschonden;
10. verzoekt de Commissie, de Raad en de coördinator voor terrorismebestrijding om na het bezoek van de EU-delegatie aan de VS bij het Europees Parlement verslag uit te brengen over de uitvoering van de overeenkomsten tussen de EU en de VS inzake wederzijdse rechtsbijstand en uitlevering, alsmede over de samenwerking tussen de EU en de VS op het gebied van terrorismebestrijding met volledige eerbiediging van de mensenrechten, zodat de bevoegde commissie deze kwesties kan behandelen in een verslag dat mede wordt opgesteld op basis van paragraaf 232 van het verslag van de Tijdelijke Commissie;
11. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de Hoge Vertegenwoordiger voor het GBVB, de coördinator voor terrorismebestrijding, de parlementen van de lidstaten, de secretaris-generaal van de NAVO, de secretaris-generaal en

voorzitter van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa, de secretaris-generaal van de Verenigde Naties en de President en het Congres van de Verenigde Staten van Amerika.

RC\769471NL.doc

PE420.333v01-00}
PE420.335v01-00}
PE420.337v01-00}
PE420.340v01-00} RC1

NL